

Aprob,

Avocatul Poporului,

  
Victor Ciorbea

## RAPORT

privind vizita desfășurată la Secția de Psihiatrie Cronici (Adulți) Gura Văii, județul  
Mehedinți

### Sumar:

Prezentul raport întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Secția de Psihiatrie Cronici (Adulți) Gura Văii, județul Mehedinți, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări



## 1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 4, art. 29<sup>3</sup> și art. 29<sup>7</sup> alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în legătură cu situația prezentată în mass-media referitoare la **posibile fapte abuzive/tratamente degradante asupra beneficiarilor** din Secția de Psihiatrie Cronici (Adulți) Gura Văii din cadrul Spitalului Județean de Urgență Drobeta Turnu-Severin.

Astfel, în cotidianul „Libertatea” a fost publicat în data de 17 martie 2017, articolul intitulat „**Anchetă la Spitalul de Psihiatrie din Gura Văii. Pacienții sunt ținuți în condiții inumane**”. În articol se menționează faptul că „*Un control efectuat în cursul lunii martie a scos la iveală faptul că 50 de pacienți cu dizabilități intelectuale și cu probleme de sănătate mintală sunt ținuți în saloane cu mobilier degradat, paturi ruginite, saltele vechi și murdare. Neregulile au fost semnalate de un ONG, iar Direcția de Sănătate Publică Mehedinți va declanșa o anchetă*”.

În vederea verificării aspectelor care au făcut obiectul sesizării din oficiu a instituției Avocatul Poporului, în data de 18.05.2017 a fost efectuată o vizită inopinată la **Secția de Psihiatrie Cronici (Adulți) Gura Văii, județul Mehedinți**, având ca obiective verificarea condițiilor de cazare și a aspectelor privind posibile fapte abuzive/tratamente degradante care s-ar fi petrecut în Spitalul de Psihiatrie Gura Văii, județul Mehedinți.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanții instituției Avocatul Poporului, \_\_\_\_\_, psiholog \_\_\_\_\_ și dr. \_\_\_\_\_ consilieri în cadrul Centrului Zonal Craiova, lector univ. dr. \_\_\_\_\_, asistent social, membru al Colegiului Național al Asistenților Sociali și conf. dr. \_\_\_\_\_ reprezentant al O.N.G. „Organizația pentru Apărarea Drepturilor Omului-Filiala Craiova”.

## 2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Secția de Psihiatrie Cronici (Adulți) Gura Văii este o secție exterioară a Spitalului Județean de Urgență Drobeta - Turnu Severin, fiind amplasată în municipiul Drobeta – Turnu



Severin, cartierul Gura Văii, strada Jidoștiței nr. 2, județul Mehedinți. Secția funcționa într-o clădire formată din parter și două etaje, construcția având o vechime de peste 50 de ani. Clădirea a fost cedată în anul 1996 Spitalului Județean de Urgență Drobeta - Turnu Severin, iar în anul 1997 a fost reabilitată cu ajutorul unei fundații, conform noii sale destinații pentru activitate medicală, Secție de Psihiatrie Cronici.

Prin Dispoziția nr. 22/14.04.2003 emisă de Direcția de Sănătate Publică Mehedinți, în temeiul prevederilor Ordinului Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice nr. 120/2001, a Ordinului Ministerului Sănătății și Familiei nr. 332/2003 privind aprobarea structurii organizatorice a unităților sanitare din județul Mehedinți și a art.17 din Regulamentul de organizare și funcționare al Direcțiilor de Sănătate Publică aprobat prin Ordinul nr. 120/2001, s-a dispus ca începând cu data de 01.05.2003, din structura Spitalului Județean de Urgență Drobeta - Turnu Severin să facă parte și Secția de Psihiatrie Cronici Gura Văii, până la aprobarea normelor privind organizarea, funcționarea și finanțarea unităților de asistență medico-socială, data de la care secția a fost propusă ca unitate medico-socială cu profil psihiatric (retard mental).

În conformitate cu Ordinul Ministerului Sănătății și Familiei nr. 332/2003 s-a propus transformarea Secției de Psihiatrie Cronici Gura Văii în centru medico-social, dar Consiliul Județean Mehedinți a justificat că nu poate organiza acest tip de servicii cu caracter medico-social din cauza lipsei resurselor financiare, fapt pentru care secția a rămas în continuare în structura Spitalului Județean de Urgență Drobeta - Turnu Severin, conform adresei nr. 1583/22.03.2004.

Spitalul Județean de Urgență Drobeta - Turnu Severin face parte din unitățile sanitare publice pentru care a fost aprobat transferul managementului asistenței medicale către autoritățile administrației publice locale, în speță Consiliul Județean Mehedinți, în conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență nr. 162/2008 privind transferul ansamblului de atribuții și competențe exercitate de Ministerul Sănătății Publice către autoritățile administrației publice locale.

**La data vizitei unitatea era în curs de evaluare pentru prelungirea autorizației sanitare de funcționare.**

Secția avea o capacitate de 50 de locuri, dispuse în 11 saloane, la data vizitei fiind internați 50 de pacienți, dintre care 24 femei și 26 bărbați, cu vârste cuprinse între 28 și 67 de ani, cu patologie psihiatrică diversă: 5 pacienți cu retard mental profund, 10 pacienți cu retard



sever, 10 pacienți cu retard mediu, 2 pacienți cu retard ușor, 3 pacienți cu tulburare delirantă persistentă, 3 pacienți cu demență, 8 pacienți cu tulburare de personalitate și 9 pacienți cu tulburare organică de personalitate. Dintre cei 50 de pacienți internați, 42 erau asigurați la Casa de Asigurări de Sănătate Mehedinți, trei dintre ei având dizabilități fizice, fiind imobilizați la pat. 38 dintre pacienți nu aveau suport familial, iar 12 dintre aceștia aveau aparținători care refuzau să-i integreze în familie. În această unitate medicală se efectuau doar internări voluntare.

Conducerea secției a precizat că pentru 30 de pacienți au fost efectuate demersuri la organele abilitate, pentru obținerea cărților de identitate, în vederea asigurării acestora în sistemul asigurărilor sociale de sănătate, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății.

De asemenea, în conformitate cu prevederile art. 45, alin. (10) din Legea nr. 487/2002 a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, republicată, pentru pacienții internați în Secția de Psihiatrie Cronici Gura Văii, care nu au un reprezentant legal ori nu au desemnat un reprezentant convențional din cauza lipsei capacității psihice, **unitatea sanitară a sesizat autoritatea tutelară (primăriile de domiciliu) în acest sens, dar până la data vizitei nu au fost desemnați reprezentanți legali pentru nici unul dintre acești pacienți.**

Conducerea secției a mai menționat că pentru 35 de pacienți internați care erau diagnosticați cu „demență senilă” și „retard mental”, s-au făcut demersuri încă din anul 2014 către Direcția de Sănătate Publică Mehedinți, Prefectura Mehedinți și Consiliul Județean Mehedinți – Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, în vederea redirectionării acestora în unități medico-sociale specifice, în vederea asigurării măsurilor optime de protecție și asistență socială pentru aceste persoane.

**Referitor la personalul secției**, organigrama aprobată era de 62 de posturi, **din care vacante 29 de posturi, după cum urmează:** un medic șef, un medic specialist psihiatru, un biolog, un psiholog, 3 profesori de cultură fizică medicală, 7 asistenți medicali, 7 infirmiere, 4 brancardieri, 4 îngrijitoare curățenie.

Personalul medical existent asigura permanența în cadrul secției în două ture, între orele 07<sup>00</sup>-19<sup>00</sup> și 19<sup>00</sup>-07<sup>00</sup>, iar după ora 15<sup>00</sup>, când se termina programul medicului psihiatru, se



apela la medicul de gardă de la Secția Psihiatrie Acuți a Spitalului Județean de Urgență Drobeta - Turnu Severin, Secția Psihiatrie Cronici Gura Văii neavând linie de gardă .

Angajații aveau întocmite fișe de post, care erau anexate contractului individual de muncă. De asemenea, în dosarele personale ale fiecărui angajat existau avizele de liberă practică și de exercitare a profesiei. În cursul anului 2017 nu au fost aplicate sancțiuni disciplinare personalului medical sanitar sau auxiliar.

Conducerea secției vizitate a precizat că postul vacant de medic specialist psihiatru a fost scos la concurs de mai multe ori (ultima oară în anul 2016), dar nu au existat solicitări, rămânând în continuare vacant.

Unitatea avea angajată o persoană cu calificare de asistent medico-social pe post de asistent social principal.

În cadrul vizitei au fost purtate discuții cu managerul Spitalului Județean de Urgență Drobeta - Turnu Severin, cu șeful Secției Psihiatrie Bolnavi Acuți, cu directorul de îngrijiri asistență medicală, cu asistentul social, cu medici și asistente medicale. Conform precizărilor conducerii spitalului, în programul de investiții pentru anul 2017 s-au solicitat reparații capitale la pavilionul Gura Văii (fațadă, acoperiș, instalații interioare, spațiile medicale etc.). De asemenea, Consiliul Județean Mehedinți a accesat și demarat în anul 2016 un proiect de reabilitare energetic, cu fonduri europene, a tuturor clădirilor administrate de Spitalul Județean de Urgență Drobeta - Turnu Severin, în cadrul acestui proiect fiind cuprinsă și reabilitarea pavilionului Gura Văii. S-a dispus efectuarea unei expertize tehnice pentru determinarea stării tehnice actuale a pavilionului Gura Văii, în raportul de expertiză tehnică stabilindu-se că această clădire prezintă un pericol major pentru siguranța publică, iar structura clădirii poate fi îmbunătățită, în vederea creșterii gradului de asigurare structural – seismic, prin lucrări de consolidare a clădirii. Întrucât această clădire, nu mai poate fi inclusă în proiectul de reabilitare energetică, urmează să se stabilească măsurile ce se impun a fi realizate în vederea executării de lucrări de consolidare și modernizare. În anul 2016 Spitalul Județean de Urgență Drobeta - Turnu Severin, a dotat Secția Psihiatrie Cronici Gura Văii cu un cazan centrală termică pentru asigurarea furnizării agentului termic, fapt pentru care au fost efectuate lucrări de reabilitare.

Conducerea Spitalului Județean de Urgență Drobeta - Turnu Severin a precizat că finanțarea unității era asigurată prin contractul de furnizare de servicii medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate, încheiat cu Casa de Asigurări de Sănătate



Mehedinți, conform H.G. nr. 161/2016 pentru aprobarea pachetelor de servicii medicale, a Contractului – cadru care reglementează condițiile acordării asistenței medicale, a medicamentelor și a dispozitivelor medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate pentru anii 2016 – 2017, cu modificările și completările ulterioare și a Ordinului Ministerului Sănătății și al președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 196/139/2017 pentru aprobarea Normelor Metodologice de aplicare în anul 2017 a H.G. nr. 161/2016. S-a menționat că finanțarea primită de la C.A.S Mehedinți era insuficientă pentru acoperirea cheltuielilor de funcționare a secției, susținerea financiară a secției realizându-se și din veniturile celorlalte secții și compartimente ale spitalului.

Echipa de vizită a solicitat registrele care erau întocmite, fiind verificate: Registrul de sugestii și reclamații, Registrul de procese verbale raport de gardă asistenți medicali, Registrul de evidență a cazurilor de conțenționare și izolare, Registrul de vizite, Registrul privind internarea pacienților, precum și fișele de observație ale bolnavilor. Nu s-au constatat neconcordanțe între fișe, registrul de procese verbale și cel de conțenționare, **dar niciun registru nu era numerotat și ștampilat. În registrul de vizite figurau foarte puține vizite înregistrate, ultima fiind din data de 07.08.2015, ceea ce nu concordă cu afirmațiile personalului, referitoare la vizitele voluntarilor, reprezentanților O.N.G. și preotului.**

Au fost vizitate saloanele secției, cabinetele medicilor și asistentelor, sala de tratament, spațiile de petrecere a timpului liber și oficiul alimentar cu sala de mese.

#### ***Referitor la vizitarea spațiilor de care dispunea secția***

Pavilionul în care se afla amplasată Secția Psihiatrie Cronici Gura Văii dispunea de parter și două etaje.

La parter erau cabinetul medicului de medicină generală, cabinetul asistentei șefe și asistentului medico-social, sala de tratament, sala de gimnastică medicală, sala de mese, oficiul alimentar cu două încăperi, două camere de depozitare a lenjeriilor de pat și a hainelor pacienților și un grup sanitar.

Persoanele internate erau repartizate în saloane în funcție de vârstă, sex și patologie. La primul etaj erau 6 saloane (4 pentru bărbați și 2 pentru femei), iar la al doilea erau 5 saloane. Cele 11 saloane erau curate, fuseseră recent zugrăvite.



Câteva saloane prezentau mușgai și infiltrații pe tavan și pereți, pe porțiuni mici. Pavimentul saloanelor era acoperit cu linoleum deteriorat, în unele saloane și spații de petrecere a timpului liber acesta fiind eliminat în întregime.

În unele saloane, geamurile ferestrelor erau înlocuite cu folii de policarbonat pentru a evita spargerea lor de către bolnavi, dar și acestea erau rupte în unele locuri (salonul 7). Dotarea cu mobilier a saloanelor era minimală (paturi, chiuvetă, oglindă, scaun și masă), în unele saloane paturile erau vechi, deteriorate, pacienții nu dispuneau de dulapuri sau noptiere pentru depozitarea bunurilor personale. Saltelele, păturile și alte obiecte de cazarmament erau vechi, într-o stare avansată de uzură, astfel încât nu puteau fi asigurate confortul și igiena pacienților. Deși saloanele au fost prevăzute inițial cu chiuvete, acestea fie lipseau, fie erau nefuncționale.

Grupurile sanitare amplasate pe fiecare nivel al secției erau curate, având în dotare câte 3 vase wc **fără capace**, 3 dușuri cu cădițe joase zidite, acoperite cu faianță și un spălător pentru picioare. **Dușurile nu erau toate funcționale, lipseau furtunurile și capetele de duș, în grupurile sanitare nu era amplasată nicio chiuvetă**, acestea fiind demontate din motive de siguranță, conform celor menționate de conducerea secției. **Dușurile nu asigurau intimitate beneficiarilor.** Personalul secției a precizat că fiecare pacient era îmbăiat individual de infirmier, nefiind necesară compartimentarea dușurilor.

La fiecare etaj al pavilionului exista un club pentru activități de recreere. În timpul vizitei s-a constatat că **accesul către scara de incendiu era blocat la parter de saci cu haine donate pentru pacienți**, iar în eventualitatea izbucnirii unui incendiu pacienții nu ar fi putut fi evacuați.

Căldura și apa caldă erau asigurate în sezonul rece cu o centrală proprie modernă, iar pe timpul verii apa caldă era asigurată cu boilere electrice.

Curtea secției era mică și împrejmuită pe o porțiune cu gard de beton, iar pe altă porțiune cu table și sârmă împletită, era neîngrijită, unele bănci erau rupte, în curte erau depozitate paturi vechi, ruginite.

*Referitor la asigurarea alimentației persoanelor internate*, hrana zilnică a pacienților internați în secție era asigurată de o firmă privată în sistem catering, în baza unui contract



încheiat de Spitalul Județean de Urgență Drobeta - Turnu Severin și era transportată cu o autospecială autorizată sanitar- veterinar, fiind distribuită în baza unui orar stabilit.

În secție erau amenajate un oficiu alimentar și o sală de mese dotate corespunzător, cu mobilier suficient, funcțional, confortabil și ușor de igienizat. Servitul mesei se efectua în trei serii, iar pentru persoanele a căror condiție de sănătate nu permitea deplasarea lor sau aveau nevoie de ajutor pentru hrănire și hidratare, masa se servea în saloane.

Meniul zilnic era afișat la loc vizibil, în timpul vizitei fiind pregătită pentru servire masa de prânz. Membrii echipei de vizită au degustat din mâncarea care se servea și au constatat că aceasta avea consistență, gust și miros corespunzătoare. **Din hrana servită nu erau prelevate probe alimentare la nivelul secției.**

Bolnavii diagnosticați cu diabet zaharat beneficiau de meniu separat, conform recomandărilor medicului specialist.

*Referitor la asistența medicală de specialitate*, Secția Psihiatrie Cronici (Adulți) Gura Văii dispunea de două cabinete medicale și o sală de tratament amenajate și dotate în mod corespunzător cu canapea de consultații, dulapuri pentru păstrarea medicamentelor, aparat de urgență, ecograf și aparatură specifică (stetoscop, tensiometru, termometre, cântar, glucometru, etc.).

În secția vizitată se efectuau internări de lungă durată (chiar și peste 365 de zile), majoritatea pacienților fiind diagnosticați cu afecțiuni psihice severe, care necesitau tratament permanent și supraveghere continuă din partea personalului specializat.

Derularea procesului de furnizare a asistenței medicale în specialitatea psihiatrie, a menținerii corectitudinii informațiilor și a înregistrărilor de la preluarea pacientului până la eliberarea documentelor medicale era descrisă în Procedura operațională - Psihiatrie cronici Gura Văii. În această procedură erau descrise modalitatea de internare a pacienților, cu respectarea prevederilor Legii nr. 487/2002, republicată, a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, modul de efectuare a conțenționării pacienților, administrarea tratamentului, procedura de urmat în caz de deces al unui pacient etc.

Medicul de medicină generală efectua zilnic vizita medicală a tuturor bolnavilor și consemna în fișa medicală evoluția acestora sub tratament, iar medicul psihiatru asigura consultațiile medicale în specialitatea psihiatrie și elaborarea săptămânală a schemei terapeutice.



Evoluția clinică sub tratament a bolnavilor era monitorizată zilnic de medicul psihiatru și medicul de medicină generală, iar schema terapeutică era revizuită conform protocoalelor și ghidurilor terapeutice în vigoare în cazul în care simptomele clinice (somatice, psihice, comportamentale) impuneau această conduită.

Administrarea tratamentului medical, supravegherea stării de sănătate și efectuarea îngrijirilor conform recomandărilor medicale erau acordate de personal calificat (medic, asistenți medicali și infirmieri).

Echipa de vizită a constatat că existau întocmite și completate în mod corespunzător registrele medicale (registrarul de internări, registrarul de vizitatori, registrarul de procese verbale întocmite la schimbul de tură) și fișele medicale ale pacienților, unde erau consemnate monitorizarea stării generale de sănătate și a funcțiilor vitale, simptomatologia bolilor, tratamente, consultații medicale interdisciplinare, rezultatele analizelor efectuate, etc. **Fișele medicale ale pacienților aveau atașat formularul de consimțământ informat, dar în unele cazuri nu era semnat de bolnavi sau de reprezentantul legal al acestora, mulți dintre pacienți neavând desemnat un reprezentant legal, cu toate că unitatea medicală a înaintat în mod repetat demersuri către autoritățile competente.**

Serviciile medicale de altă specialitate (boli interne, chirurgie, ortopedie, neurologie etc.) erau asigurate de medici specialiști din cadrul Spitalului Județean de Urgență Drobeta - Turnu Severin, bolnavii fiind transportați cu ambulanțe ale Serviciului Județean de Ambulanță Mehedinți, însoțiți de personal medical calificat.

Secția dispunea de o sală de gimnastică medicală dotată cu aparatură specifică (benzi de alergare, steppere, biciclete), dar aceasta era nefuncțională, în **lipsa personalului specializat (kinetoterapeut, maseur).**

Analizele medicale recomandate pacienților erau efectuate la laboratorul din cadrul Spitalului Județean de Urgență Drobeta - Turnu Severin, iar rezultatele erau atașate la fișele medicale.

Personalul secției avea analizele medicale obligatorii la zi, consemnate în dosarele medicale proprii ale angajaților, împreună cu fișele de aptitudine întocmite conform normelor legale.

Pacienții internați beneficiau de tratament gratuit, în baza recomandării medicului specialist. Medicamentele erau eliberate de la farmacia Spitalului Județean de Urgență Drobeta - Turnu Severin, pentru o perioadă de 7 zile, conform recomandărilor medicului specialist.



Medicamentele erau păstrate în condiții corespunzătoare de siguranță, în sala de tratament, în pungi etichetate cu numele fiecărui beneficiar și erau distribuite conform prescripției medicale, de către personalul medical de serviciu. **Insulina bolnavilor diagnosticați cu diabet zaharat era păstrată la frigiderul din blocul alimentar, alături de alimente, și nu separat, într-un frigider amplasat în sala de tratamente.**

În cazul apariției unor situații de urgență medico-chirurgicală, personalul medical aflat la serviciu în acel moment acorda primul ajutor potrivit competenței și apela Serviciul Național Unic de Urgență 112. Urgențele psihiatric apărute în afara programului de lucru al medicului specialist psihiatru, erau direcționate către Secția Psihiatrie Acuți a Spitalului Județean de Urgență Drobeta - Turnu Severin, unde exista linie de gardă. Conform documentelor prezentate echipei de vizită, în perioada 2016-2017, în cadrul secției au fost înregistrate 7 urgențe medico-chirurgicale, respectiv 5 în anul 2016 și două în anul 2017, a căror rezolvare a fost finalizată prin consultații, internări și tratament în cadrul secțiilor Ortopedie, ATI și la cabinetul de stomatologie al Spitalului Județean de Urgență Drobeta - Turnu Severin.

La data efectuării vizitei, nu existau internate în secție persoane diagnosticate cu boli infecto-contagioase în fază acută. Erau internați doi pacienți diagnosticați cu hepatită cronică virală tip B și trei pacienți diagnosticați cu hepatită cronică virală tip C, afecțiuni în stare inactivă (purători), bolnavii beneficiind de tratament cu medicamente hepatoprotectoare. Conform evidențelor medicale, în anul 2016 a fost diagnosticat un caz de tuberculoză secundară reactivată la unul dintre bolnavii internați care a fost externat în vederea instituirii terapiei adecvate. Secția nu avea amenajat un izolator pentru apariția unor posibile cazuri de boli transmisibile bolnavii fiind internați în această situație în compartimentul de boli infecțioase din cadrul Spitalului Județean de Urgență Drobeta - Turnu Severin.

Medicul din echipa de vizită a constatat că în perioada 2016 - 2017 au fost consemnate două decese ale unor bolnavi internați în această secție. A fost respectată procedura operațională aplicată în cazul decesului unui pacient care precizează că în cadrul acestei secții orice deces este considerat moarte suspectă și este anchetat de organele de cercetare abilitate. Conform documentelor prezentate echipei de vizită, în niciunul dintre cazurile de deces nu s-a constatat vreun abuz fizic sau de altă natură și nu s-a dispus începerea urmăririi penale.

**Referitor la conținerea și izolarea pacienților**, în cadrul secției nu se practica măsura izolării, în unitate **nefiind amenajată o cameră de izolare conform prevederilor legale**



**cuprinse în Ordinul nr. 488/2016, art. 8 (4,5,6) pentru aprobarea Normele de aplicare a Legii sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487/2002.**

Exista întocmit un Caiet privind evidența pacienților conțenționați unde erau înregistrate 4 cazuri de aplicare a măsurii de conțenționare în anul 2016 (3 pentru același pacient), **dar nu exista întocmit Registrul măsurilor de izolare și conțenționare potrivit prevederilor legale cuprinse în Ordinul nr. 488/2016, art. 9 (11) pentru aprobarea Normele de aplicare a Legii sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487/2002 (cu precizarea orei și minutului instituirii măsurii restrictive, gradului de restricție, circumstanțelor și motivelor care au stat la baza dispunerii măsurii restrictive, numelui medicului care a dispus măsura restrictivă, numelui membrilor personalului medical care au participat la aplicarea măsurii restrictive, prezența oricărei leziuni fizice suferite de pacient sau personalul medical în legătură cu aplicarea măsurii restrictive, orei și minutului fiecărei vizite de monitorizare a pacientului, cu precizarea valorilor funcțiilor vitale, îndeplinirii nevoilor fiziologice sau altor nevoi, după caz, orei și minutului ridicării măsurii restrictive).**

Conform documentelor prezentate, procedura conțenționării bolnavilor a fost recomandată și aplicată ultima dată în anul 2016 în 4 cazuri (în 3 dintre situații pentru același bolnav), cu folosirea unor materiale textile moi (cearceafuri), secția neavând în dotare mijloace destinate acestui scop, omologate de Ministerul Sănătății.

În cursul anului 2017, nu i-a fost recomandată măsura conțenționării niciunui pacient internat în Secția Psihiatrie Cronici Gura Văii.

**Referitor la asistența psihologică,** Secția Psihiatrie Cronici Gura Văii **nu avea psiholog angajat, postul fiind vacant.** În situațiile în care era necesară asistența psihologică, conform celor menționate de personalul medical, pacienții erau trimiși cu salvarea la Spitalul Județean de Urgență Drobeta - Turnu Severin, unde erau evaluați/consiliați psihologic de psihologul angajat al spitalului. În perioada 2016-2017, în cadrul secției au existat 7 urgențe medico-chirurgicale, respectiv 5 în anul 2016 și 2 în 2017, constând în consultații, internări și tratament în cadrul secțiilor Ortopedie, ATI, cât și în cadrul cabinetului de Stomatologie ale Spitalului Județean de Urgență Drobeta Turnu-Severin. La recomandarea medicului curant din cadrul secției, conform referatului întocmit pentru echipa de vizită, pacienților li s-a asigurat și accesul la psihologul din cadrul Secției de Psihiatrie Acuți a Spitalului Județean de Urgență Drobeta - Turnu Severin, însă **nu au fost prezentate fișe de consiliere care să**



**certifice acest lucru. Nu au fost prezentate documente din care să rezulte că pacienții au fost prezentați la psiholog și cu alte ocazii.**

Au fost consemnate 4 conțenționări în anul 2016, 3 pentru același pacient, care prezenta „agitație psiho-motorie și autoagresivitate”, însă acesta nu a beneficiat de intervenție psihologică de specialitate.

În cursul anului 2017, până la momentul vizitei au fost consemnate mai multe evenimente deosebite, majoritatea fiind „agitație psihomotorie, stare de agresiune fizică, agresivitate verbală”. S-a constatat că **nu se asigura decât intervenție medicamentoasă beneficiarilor**, nu au fost furnizate documente care să ateste intervenția psihologului. Conform Foi de evoluție și tratament, pacienții erau evaluați săptămânal de către medicul psihiatru, apărând consemnări ca „agitație psiho-motorie, labilitate emoțională, comportament bizar etc.”, în toate cazurile apărând doar indicația de „tratament medicamentos”. **În acest context, ca urmare a acestor evenimente deosebite și a patologiei pacienților, echipa de vizită consideră necesară asigurarea permanentă a asistenței psihologice a acestora (evaluare psihologică, consiliere, programe terapeutice), pentru prevenirea decompensărilor.** Este necesară realizarea și implementarea zilnică de programe care să ajute pacienții să își dezvolte abilitățile relaționale, de integrare în viața socială, să realizeze o ameliorare a sănătății fizice și psihice, dezvoltarea abilităților de viață independentă, ergoterapie și terapie ocupațională. De asemenea, este oportună întocmirea pentru fiecare pacient a unui Program terapeutic individualizat care să prevadă și activități complementare, nu doar tratament medicamentos. Până la ocuparea postului vacant de psiholog, asistența psihologică poate fi asigurată prin încheierea de contracte de colaborare cu specialiști din exterior (psihologi, psihoterapeuți).

### ***Referitor la beneficiari***

La data vizitei cei mai mulți pacienți erau în curtea unității, așezați pe bănci, mese sau direct pe iarbă, fiind supravegheați de infirmieri. Aveau libertate de mișcare, intrau și ieșeau când doreau din saloane. Relațiile dintre pacienți și personal erau calme, firești, medicii și asistentele medicale se adresau politicos, își adaptau comunicarea la nivelul de înțelegere al pacienților cu retard mintal.

Pacienții purtau majoritatea haine de zi, câțiva pacienți, aflați în pat, purtau pijamale. Îmbrăcămintea era curată, majoritatea second hand, provenită din donații. **S-a constatat că prin donații, era colectat un număr impresionant de articole de îmbrăcăminte, dar**



acestea nu erau sortate, împachetate și depozitate, majoritatea fiind încă în colete. Îmbăierea pacienților se făcea săptămânal, sub supravegherea infirmierilor. Beneficiarii nu aveau materiale igienico-sanitare proprii (periuțe de dinți, pastă, hârtie igienică, săpun, prosop), acestea fiind puse la dispoziția pacienților doar în cazul utilizării.

Membrii echipei de vizită au discutat cu mai mulți beneficiari. Un beneficiar aflat în scaun cu roțile a menționat că este scos zilnic în curtea secției, este mulțumit de condiții, lenjeria se schimbă de câte ori este nevoie. Alt beneficiar a precizat că mâncarea nu este întotdeauna bună, personalul se comportă bine și primește tratamentul medical corespunzător. O beneficiară s-a declarat mulțumită de condiții și a dorit ca medicul din echipa de vizită să-i verifice tratamentul medical.

*Referitor la activitățile de reabilitare socială*, existau 2 cluburi dotate cu televizoare, mese și scaune. În timpul desfășurării vizitei niciun beneficiar nu se afla în club. Unul dintre cluburi, o încăpere micuță, dispunea de un TV funcțional și mai multe scaune, iar cel de-al doilea era prevăzut cu bănci de-a lungul pereților, o masă și un televizor nefuncțional.

La parter se afla o sală de gimnastică medicală/ kinetoterapie, dotată cu două biciclete de cameră, 4 stepere și două benzi de alergare, **dar cu aspect neîngrijit și pardoseală de ciment nefinisat**. Personalul a menționat că pacienții puteau folosi echipamentele din dotare doar supravegheați, însă rareori era disponibil personal pentru supraveghere. Astfel, deși din punct de vedere medical, conform declarațiilor personalului medical erau deosebit de utile ședințele de kinetoterapie, pacienții nu puteau beneficia de acestea, deoarece **nu era încadrat un kinetoterapeut**. Din discuțiile purtate cu membrii personalului a reieșit că **pacienții nu petrec aproape deloc timp în activități de terapie ocupațională, ergoterapie, reabilitare socială**. Aceste activități sunt prevăzute de art. 3, alin. (2), lit. d) Normele de aplicare a Legii sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487 din 11 iulie 2002, aprobate prin Ordinul Ministerului Sănătății nr. 488/2016.

Asistentul social din echipa de vizită a concluzionat că ar fi necesară efectuarea unor demersuri din partea instituției vizitate, către Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și către Consiliul Județean Mehedinți, de a înființa la nivelul acestui județ noi servicii sociale de tipul centrelor de recuperare și reabilitare a persoanelor adulte cu handicap în care să admită ca beneficiari pacienții Secției de



**Psihiatrie Cronici Gura Văii a Spitalului Județean de Urgență Dr. Tr. Severin, care nu întrunesc criteriile de admisibilitate în spital, necesitând măsuri de asistență socială adecvate.**

*Referitor la comunicarea cu exteriorul*, majoritatea pacienților erau abandonați de familie. Cei care mențineau legătura cu familia erau vizitați periodic, conform programului de vizită al secției, vizitele fiind înregistrate la serviciul de pază.

Membrii personalului au afirmat că pacienții primeau vizite ale unor voluntari pensionari, reprezentanți ai unor organizații neguvernamentale, erau vizitați periodic și la cerere de un preot ortodox, precum și de reprezentanții unor culte neoprotestante.

Pacienții puteau părăsi incinta secției doar însoțiți de un membru al personalului, în scop de protecție, datorită comportamentului imprevizibil și cu acordul medicului curant.

*Conform referatului întocmit de reprezentantul organizației neguvernamentale din echipa de vizită*, acesta a concluzionat că sunt asigurate condiții satisfăcătoare de viață.

A sesizat unele neajunsuri, apreciind că pot fi remediate printr-o acțiune managerială fermă: probleme cu infiltrațiile în unele saloane, nu se recoltau probe din hrana servită, grupurile sanitare nu aveau chiuvete, acestea fiind demontate din motive de siguranță, linoleumul din saloane era deteriorat în mare parte, în secție exista un singur televizor funcțional, echipamentele din sala de kinetoterapie nu erau folosite corespunzător, nefiind angajat un instructor terapeut, nu existau mijloace specifice pentru contenționare, la nevoie folosindu-se cearșaf sau fular.

Reprezentantul organizației neguvernamentale a formulat următoarele recomandări: identificarea unei soluții legale pentru transferul persoanelor cu retard în centre speciale de asistați psihic, secția rămânând disponibilă pentru internarea voluntară sau nevoluntară a pacienților cu afecțiuni neuropsihice cronice – asistați temporar; stabilirea modalităților de recoltare a probelor alimentare la punctul de distribuire a hranei aflat în cadrul secției; analizarea posibilităților de îmbunătățire a condițiilor de cazare din Secția de Psihiatrie Cronici Gura Văii.

*Referitor la sesizarea din oficiu privind condițiile și tratamentul asigurate pacienților din Secția de Psihiatrie Cronici Gura Văii și punctul de vedere al conducerii Spitalului Județean de Urgență Drobeta - Turnu Severin*, din discuțiile cu conducerea spitalului a



rezultat că în urma celor sesizate în mass- media, la data de 16.03.2017, Direcția de Sănătate Publică Mehedinți a efectuat un control având ca obiect „constatarea condițiilor igienico-sanitare” la Secția de Psihiatrie Cronici Gura Văii, în urma căruia s-au aplicat unele măsuri, prescripții și recomandări, conform procesului verbal de constatare a condițiilor igienico-sanitare nr.12637 din 16.03.2017, în conformitate cu prevederile Legii nr. 95/2006, privind reforma în domeniul sănătății (*asigurarea lenjeriei și păturilor în număr suficient, schimbarea saltelelor și a paturilor deteriorate, înlocuirea instalației sanitare defecte, respectarea procedurilor și protocoalelor de lucru privind curățenia și dezinfecția, asigurarea microclimatului corespunzător în sezonul rece etc.*).

Ținând cont de aspectele prezentate în acest raport și întrucât unitatea nu dispune de resurse financiare care să schimbe condițiile din această secție, pe termen scurt, *conducerea unității își menține propunerea ca această secție să fie transformată în secție de psihiatrie cronici de lungă durată, iar pentru pacienții psihici, fără suport social sau care sunt respinși și nu pot fi integrați în familie, să fie înființate unități medico-sociale cu personalitate juridică și cu finanțare de la administrația centrală.*

Având în vedere aspectele constatate în temeiul art.29<sup>11</sup>, alin (1) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **Avocatul Poporului**

## RECOMANDĂ

### **conducerii Secția de Psihiatrie Cronici (Adulți) Gura Văii, județul Mehedinți**

- Urgentarea demersurilor necesare în vederea prelungirii Autorizației Sanitare de Funcționare;
- Continuarea demersurilor către autoritățile publice în vederea desemnării reprezentanților legali ai pacienților;
- Efectuarea demersurilor necesare în vederea completării tuturor posturilor vacante din schema de personal pentru îmbunătățirea calității serviciilor acordate;
- Întocmirea și numerotarea tuturor registrelor, precum și instruirea personalului cu privire la conținutul, necesitatea și modalitatea de întocmire și completare a acestora, conform legislației în vigoare;



- Întocmirea corectă a Registrului măsurilor de izolare și conținere conform prevederilor legale și efectuarea demersurilor necesare în vederea achiziționării de mijloace omologate de Ministerul Sănătății necesare efectuării procedurii de conținere în condițiile prevăzute de lege;
- Efectuarea demersurilor necesare pentru desemnarea reprezentanților legali astfel încât formularul de consimțământ informat al bolnavului să fie întocmit și semnat conform prevederilor legale;
- Efectuarea unor demersuri către Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și către Consiliul Județean Mehedinți, pentru înființarea de noi servicii sociale de tipul centrelor de recuperare și reabilitare a persoanelor adulte cu handicap;
- Efectuarea demersurilor necesare în vederea asigurării constante a asistenței psihologice a pacienților, pentru prevenirea evenimentelor negative, prin angajarea unui psiholog sau încheierea unor contracte de colaborare cu specialiști externi;
- Elaborarea pentru fiecare pacient a unui Program terapeutic individualizat care să includă pe lângă terapia medicamentoasă și activități complementare (activități de terapie ocupațională, ergoterapie, reabilitare socială etc.);
- Amenajarea corespunzătoare a sălii de gimnastică medicală/kinetoterapie, precum și angajarea de personal calificat pentru realizarea serviciilor/terapiilor de recuperare/reabilitare funcțională.
- Păstrarea insulinei în condiții corespunzătoare, separat, într-un frigider amplasat în sala de tratamente;
- Prelevarea probelor alimentare în cadrul secției și păstrarea acestora la oficiul alimentar, conform normelor sanitare în vigoare;
- Efectuarea demersurilor necesare pentru efectuarea unor lucrări complete de renovare, igienizare, înlocuire a obiectelor uzate (geamuri, dușuri, lavoare, baterii sanitare etc.) și dotarea cu mobilier adecvat (mese, scaune, noptiere etc.) a saloanelor secției;
- Igienizarea și amenajarea corespunzătoare a grupurilor sanitare (montare lavoare, baterii sanitare, dușuri etc.);
- Montarea unor perdele separatoare în scopul asigurării intimității la cabinele de duș;
- Înlocuirea paturilor și a obiectelor de cazarmament vechi sau deteriorate, în vederea asigurării confortului și igienei pacienților;



- Asigurarea permanentă a accesului la scara de evacuare în caz de incendiu;
- Amenajarea curții interioare a secției, repararea băncilor, înlăturarea obiectelor vechi de mobilier, pentru a oferi bolnavilor posibilitatea de recreere în condiții de siguranță.

**Craiova, 11 septembrie 2017**